

NAURU

Iisakin nimi – ”Nauru” – antaa aiheen muunnellaan teemasta, johon se hyvin sopii: mikä voisi olla naurua monimutkaisempaa? Ensimmäisen Mooseksen kirjan kohdissa 1. Moos. 17:17; 1. Moos. 18:12–15; 1. Moos. 21:6 ff. Raamattu leikittelee naurun kahdella puolella: nauretaan epäuskosta, mutta jumalallisen ihmeteen edessä tämä nauru voi muuttua onnelliseksi hämmästykseksi. Raamatun ihminen osaa toki nauraa: useammassa innoitetussa kertomuksessa kuin arvaammekaan piilee väkevä koominen voima. Tätä naurua leimaa kuitenkin Israelin ihmisen osan kovuus, eikä siitä useinkaan puutu uhmaa, pilkkaa tai voitonriemua. Teksteistä kuulee itse asiassa useammin tyhmyrin, toisin sanoen totuuden ulkopuolella vaeltavan ihmisen, naurun kuin vanhurskaan naurun.

1. Tyhmyrin nauru. On epäpuhdasta naurua (Sir. 27:13) tai yksinkertaisesti liioiteltua naurua (Sir. 21:20), kun taas viisaan nauru on hillittyä. Ennen kaikkea on pilkkaajan naurua. Pilkkaaja on tarkasti määritelty nimitys: sillä ei tarkoiteta mitä tahansa ironiaa, vaan sellaisen ihmisen ironiaa, joka kapinoi ojennusta (Ps. 1:1; Sananl. 13:1; Sananl. 15:12 ff.), opetusta ja uskon vastaanottamista vastaan. Pilkkaaja on viisaan vastakohta (Sananl. 9:12; Sananl. 29:8): hän vastaa pilkallaan Jumalan sanaan (Jer. 20:7 f.), esimerkiksi Hiskian toimeenpanemaan uudistukseen (2. Aikak. 30:10) tai myöhemmin julistukseen kuolleiden ylösnousemuksesta (Ap. t. 17:32). Viimeisinä päivinä ”pilkkaajat, jotka pilkkaavat” (2. Piet. 3:3) asettavat lupaukset kyseenalaisiksi. Pilkka on silloin miltei samaa kuin uskomisesta kieltäytyminen. Pilkan kohteena on myös vanhurskaan persoona, varsinkin jos hän kärsii (Ps. 22:8; Ps. 35:26; Valit. 3:14 ff.), tai Israel, jota kansat pilkkaavat. Pilkkaajat saavat äänensä kuuluviin Golgatalla (Mark. 15:29 f.).

2. Uskovan nauru. Saarnaaja, joka julistaa naurun mielettömäksi (Saarn. 2:2) ja pitää kyyneleitä parempina (Saarn. 7:3), tunnustaa kuitenkin, että on ”aika nauraa” (Saarn. 3:4). Naurun merkitys tosiaan muuttuu sen mukaan, kuka nauraa ja milloin. Vanhurskas nauraa aikanaan jumalattomalle (Ps. 52:8), niin kuin Jumala pilkkaa pilkkaajia (Ps. 2:4; Sananl. 3:34). Pilkka on epäjumalia vastaan suunnattu ase, jota Elia käytti Karmelilla (1. Kun. 18:27) ja jota Barukin kirjassa käytetään (Bar. 6). Makkabilaiset marttyyrit kohdistavat ivansa vainoojaan (2. Makk. 7:39). Vanhurskaan nauru voi kuitenkin irtautua kiistasta ja ilmaista Jumalan täyttämän sielun helpotusta (Ps. 35:27; Ps. 126:2; Job 8:21) tai luottamusta, niin kuin vahva nainen, joka ”nauraa tulevalle päivälle” (Sananl. 31:25). Jeesus sanoi, ettei eräs nauru, nykyhetken tyytyväisten nauru, kestäisi (Luuk. 6:25), mutta lupasi itkeville lopullisen ilon naurun (Luuk. 6:21). Tällainen lopullinen nauru vastaa Viisauden täydellisen puhdasta naurua: alusta asti se iloitsee leikkien (”leikkiä” kääntää saman sanan kuin ”nauraa”) Jumalan edessä ja ihmisten keskellä (Sananl. 8:30 f.).

PBP

Katso myös: → incredulite O – joie